

EKONOMİ RAPORU

TURKISHBANK

Ekonomik Araştırmalar Bölümü

Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

Kilometre Taşları, <i>Ege CANSEN</i>	1
Sui Generis, <i>Tuğrul BELLİ</i>	2
Bütçe ve Kamu Finansmanı	3
Ödemeler Dengesi ve Dış Ticaret	4
Üretim ve Büyüme	5
Enflasyon ve Faizler	6
Parasal Göstergeler	7

KİLOMETRE TAŞLARI

EGE CANSEN

MUHASEBENİN DOĞRUSU, HAYATIN GERÇEĞİNİ GÖSTERMEZ

Türk ekonomisi, sürdürülemez cari açıkları dolayısıyla girmesi kaçınılmaz olan bir krize, öngörülme (en azından benim öngörmediğim) bir hızda ve zamanda bodoslama girdi. Maalesef bu krizden çabuk çıkamayacak gibi duruyor. İnşallah bu öngörümde de yanılıyorum. Bir başka temennim de bu krizi çözerken gelecek krizlerin tohumunu ekmekten vazgeçilmesidir. Yani dış borcu artıran değil azaltan bir strateji izlenmesidir.

Ekonominin gidişi biri "istatistik" diğeri "muhasabe" olan iki ölçme disiplini ile izlenir. Bu her iki disiplinin de kullandığı yöntemler "hata ile malüldür". Hepiniz bilirsiniz. Üç tür yalan vardır denir. 1. Basit yalan, 2. Kuyruklu yalan, 3. İstatistik. Ben buna, özellikle mali ve iktisadî sorunlar tartışılırken sıkça kullanılan bir dördüncüsünü eklemek istiyorum: Muhasebe.

Muhasebe yalanlarını, sadece yalancı muhasebeciler söylemez. Aksine kurallara dindar derecede bağlı dürüst muhasebeciler en yanıltıcı yalanları söyler. Çünkü onlar ulusal ve uluslar arası muhasebe standartlarına aykırı tablo hazırlayamaz. Burada yalanın "bilerek söylenen yanlış" anlamına geldiğini vurgulamam gerek.

Türkiye gibi "çift para birimli" (biri TL diğeri Döviz/Dolar/Euro) bir ülkede, ne yapılırsa yapılsın, özellikle hızlı devalüasyon ve onu izleyen enflasyon dönemlerinde, gerçeği "doğru ve âdil" olarak gösterecek Gelir Tablosu ve Bilanço çıkarmak mümkün değildir. Bilançolar ister dolar, ister TL ile hazırlansın fark etmez. Her kredi müşterisi reel sektör firmasının ve dolayısıyla her bankanın durumu gerçekte olduğundan kötü çıkar.

Bu şartlar altında izlenmesi gereken yol "nakit akışını" pozitifte tutup, fırtınanın geçmesini beklemektir. Bu konuda BDDK'ya çok büyük görev düşmektedir. Bankalar yalnız bırakılırsa, can kaygısıyla gaddarlaştırabilir.

GELİŞMELER KARŞISINDA VAKİT KAYBETME LÜKSÜMÜZ YOK

Son enflasyon rakamlarının da ortaya koyduğu gibi artık TL'deki değer kaybının enflasyona geçişkenlik oranı son derece artmış durumda, ve önümüzdeki aylarda daha da artacak. Yurt İçi Fiyat Endeksi Ağustos'ta aylık %6.60 artarken, senelik artış ise dudak uçuklatıcı bir %32.13 oldu. Bu artış oranı Türkiye'nin yüksek enflasyon ortamında debelendiği dönemlerden beri tam 17 yıldır görülmeyen aşırı yüksek bir artış oranı. Bu ay TÜFE'nin ise %2.30 ile göreceli olarak düşük (!) çıkmasının nedeni ise üretici fiyatlarının tüketici fiyatlarına yansımalarının gecikmeli oluşu ve (söylendiğine göre) bayram nedeniyle ayın 2. yarısında sisteme tüketici sepetindeki ürün fiyatlarının girişinin yapılmamış olması. (Yoksa, gıda fiyatlarının Ağustos'un tamamında neredeyse sabit kalmış olması (%0.06 artış) pek akla yatan bir durum değil).

Sene başından beri sepet kur %75 oranında artmış vaziyette. Diğer bir ifadeyle bu dönemde Türk Lirası %43 oranında değer yitirmiş durumda. Bu değer kaybının önemli bir bölümü ise dolar kurunun 4.9'dan bugünkü seviyelerine çıktığı Ağustos ayında gerçekleşti. Bu son artış henüz tüketici fiyatlarına yansımış değil. Temmuz sonuna kadar gerçekleşen %30'luk kur artışı ise, enflasyonun bu dönemde 8 puan kadar artış göstermesine yol açmış durumda. Kabaca halihazırda %25'lik bir geçişkenlik oranından bahsedebiliriz.

Son 35 günde ise TL sepet bazında %36 civarında değer kaybetti. Eğer yukarıda hesapladığım geçişkenlik oranı doğru ise, TÜFE yıl içinde %28'e kadar çıkabilir. Öte yandan, akaryakıt fiyatlarında yapılan vergi ayarlamaları ile bu kalemden enflasyona geçişkenlik oranının bir miktar düşürülmüş olduğunu da hesaba katmak gerekiyor. Sonuçta kurlarda daha da artış olmaz ise, enflasyonun tepe noktasının en az %25 civarında gerçekleşeceğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Muhakkak ki, artan kurlar neticesinde ithalat hacmimiz düşerken ihracatımız da zaman içinde bir miktar ivmeleneyecektir. Ancak, burada bir "zaman tutarsızlığı" (time inconsistency) durumu söz konusu. Yani, cari dengenin fiyat mekanizması (=kurlar) yoluyla dengelenmesini beklerken, reel ekonomide çok daha vahim gelişmelerle karşı karşıya kalabiliriz. "Nasıl olsa kur bir noktada denge bulur" diyerek hiçbir şey yapmama lüksümüz kesinlikle yok.

Bir defa, Türkiye enerji bakımından yurtdışına aşırı bağımlı. Ne yaparsak yapalım enerji faturasını ödemek zorundayız. Bu da çok yüksek bir meblağ (2018'in tamamında bu fatura 40 milyar doları geçecektir) ve cari dengeyi ekside tutan (diğer bir ifadeyle az da olsa nete taze döviz girişini mecbur kılan) bir durum. Eğer nete taze döviz bulamazsak, kurlardaki kanama devam edebilir.

Kurların yarattığı asıl önemli tahribat ise, döviz borçlusu olup da döviz kazancı olmayan şirketlerin mali durumlarının kritik bir noktaya sürüklenmekte olması. Bunun sonucunda bankaların aktif kaliteleri zayıflarken, yurtdışı borçlarını döndürme kapasiteleri de zayıflıyor. Bu durumda da verdikleri döviz kredilerini daraltmak zorunda kalıyorlar, ve şirketlere döviz olarak borçlarını kapatma konusunda baskı yapıyorlar. Çoğu şirket için bugünkü kurlardan döviz borcunu kapatacak kadar döviz almak ölüm fermanı gibi bir şey. Üstelik bankaların bu yaklaşımı zaten kıt olan dövize talebi daha da körükleyerek kurlar üzerindeki baskıyı iyice artırmakta.

Kısaca, kurdaki gidişata tepkisiz kalamayız. Kurların bugünkü seviyesi üzerinde dış siyasi gelişmelerden kaynaklı önemli bir köpük olduğu yadsınamaz. Açıkçası bu köpük kaldırılmadan diğer para ve maliye politikası tedbirleri yeterli etkiyi sağlayamayacaktır. O nedenle siyasi konuların bir an önce çözülmüş olması gerekiyor. Bunun akabinde inandırıcılık katsayısı çok yüksek ve bütçe hedefleri somut kriterlerle ilişkilendirilmiş olan bir Orta Vadeli Program şart. Para politikası tarafında da çok daha agresif, piyasadaki spekülasyonların önünü kesen ve verim eğrisinin yönünü aşağı doğru çeviren bir faiz politikası izlenmesi gerekiyor. (Bu bağlamda MB'nin 13 Eylül'de aldığı kararı doğru yönde atılmış bir adım olarak görmek gerekiyor.) Son olarak BDDK'ya da önemli görevler düşmekte. Bankaların kendilerini koruma güdüsüyle sistemi yaralayacak hareketler yapmalarının önüne geçilmesi şart. Ayrıca kurda stabilite sağlandıktan sonra, bankaların bilançolarının daha şeffaf bir fotoğrafının çekilmesi gerekiyor. Bu özellikle bankaların dış borçlarını çevirmede problem yaşamamaları açısından önemli.

BÜTÇE VE KAMU FİNANSMANI

Bütçe dışı tutmakta zorlanıyor

- Açıklanacak olan OVP'de 2018 ve sonraki yıllarla ilgili bütçenin son derece sıkı tutulması gerekiyor. Bu nedenle bütçedeki cari aylık gelişmeler de daha çok mercek altına alınmaya başlandı. Temmuz'da gelir ve harcamalar yakın oranlarda artmış vaziyette. İlk 7 ay sonunda, 184 milyara ulaşan cari transferler %14 artışla enflasyonun gerisinde. İkinci büyük bütçe harcama kalemi olan personel giderlerindeki artış ise %21.4.
- Yıllardır bütçe içindeki payı azalan faiz harcamalarının ise faizlerdeki artışla birlikte payı yeniden artıyor. Şu anda %9 olan bu oran 2019'da 10'ların üzerine çıkacaktır.
- İlk 7 ayda 45 milyar TL açık veren bütçe eğer son 5 ayda kontrol altına alınmaz ise bütçe açığı milli gelirin %2.5'inin de üzerine çıkacaktır. Bu aynı zamanda faiz-dışı dengenin de ilk defa açık vermesi anlamına geliyor.

	2017 Temmuz	2018 Temmuz	Artış	2017 Oca-Tem	2018 Oca-Tem	Artış
Harcamalar	51,540,017	60,713,002	17.8%	375,975,185	460,404,213	22.5%
1-Faiz Harıç Harcama	45,778,221	52,569,965	14.8%	343,223,065	418,453,782	21.9%
Personel Giderleri	13,859,729	17,629,514	27.2%	95,684,223	116,198,350	21.4%
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	2,261,591	2,858,609	26.4%	15,627,216	19,247,329	23.2%
Mal ve Hizmet Alımları	4,924,266	6,217,742	26.3%	31,334,946	36,930,608	17.9%
Cari Transferler	17,538,921	19,099,433	8.9%	161,313,433	183,788,756	13.9%
Sermaye Giderleri	4,405,678	5,001,569	13.5%	25,401,220	40,600,936	59.8%
Sermaye Transferleri	1,588,705	580,130	-63.5%	6,036,172	8,647,121	43.3%
Borç Verme	1,199,331	1,182,968	-1.4%	7,825,855	13,040,682	66.6%
2-Faiz Harcamaları	5,761,796	8,143,037	41.3%	32,752,120	41,950,431	28.1%
Gelirler	52,465,590	61,841,866	17.9%	351,665,310	415,442,556	18.1%
1-Genel Bütçe Gelirleri	50,994,013	59,910,415	17.6%	338,070,659	399,432,487	18.2%
Vergi Gelirleri	46,062,984	54,360,053	18.0%	292,133,853	349,180,529	19.5%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	756,220	846,145	11.9%	15,409,911	20,193,042	31.0%
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	179,911	91,101	-49.4%	1,603,309	1,178,377	-26.5%
Faizler, Paylar ve Cezalar	3,421,455	3,968,566	16.0%	20,343,763	23,786,977	16.9%
Sermaye Gelirleri	551,589	619,136	12.2%	7,516,537	4,764,993	-36.6%
Alacaklardan Tahsilat	21,854	25,414	16.3%	1,069,286	328,569	-69.1%
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	1,281,377	1,544,041	20.5%	10,349,131	12,431,703	20.1%
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	190,200	387,410	103.7%	3,245,520	3,578,366	10.3%
Bütçe Dengesi	925,573	1,128,864	22.0%	-24,309,875	-44,961,657	85.0%
Faiz Dışı Denge	6,687,369	9,271,901	38.6%	8,442,245	-3,011,226	-135.7%

- Petrol ÖTV'sindeki vergi ayarlaması nedeniyle bu vergiden alınan gelirler düşük bir oranda artmaya devam ederken, dahilde alınan KDV'deki azalış çok dikkat çekici.
- Ağustos nakit gerçekleştirmeleri gider artışlarının gelirlerin çok üzerinde seyrettiğini göstermekte. Geçen seneye göre bütçe dengesinde 6.7 milyar TL kadar bir kötüleşme söz konusu. Ancak bayram tatili nedeniyle 3.5 milyar TL kadar bir vergi tahsilatının gecikmeli olarak Eylülde hesaplara yansımış olma ihtimali de var.
- Finansman programına göre Hazinesin Ekimde en az 1.5 milyar dolarlık bir dış borçlanma gerçekleştirmesi gerekiyor.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz
Gelir Vergisi	23.9%	36.8%	26.8%	47.8%	46.8%	28.2%	57.9%
Dahilde Alınan KDV	-1.2%	33.0%	26.5%	31.2%	-4.1%	37.7%	-12.7%
ÖTV - Petrol ve Doğalgaz	12.3%	17.7%	18.2%	27.3%	19.6%	4.0%	14.4%
ÖTV - Motorlu Taşıtlar	28.6%	20.6%	31.2%	30.8%	10.6%	-21.1%	27.8%
ÖTV - Tütün	-40.8%	89.8%	126.3%	85.4%	27.4%	23.4%	41.0%
ÖTV - Dayanıklı Tüketim Mal.	25.2%	26.1%	11.0%	18.8%	28.9%	-2.0%	26.1%
Gümrük Vergileri	7.6%	48.6%	44.6%	56.9%	156.2%	30.5%	129.3%
İthalde Alınan KDV	10.4%	32.1%	48.5%	37.8%	56.4%	70.0%	112.5%

HAZİNE NAKİT GERÇEKLEŞMELERİ	Ağu.18	Ağu.17	%
1. GELİRLER ⁽²⁾	75,494	63,686	18.5%
2. GİDERLER	79,714	61,621	29.4%
FAİZ DİŞİ GİDERLER	71,305	55,968	27.4%
FAİZ ÖDEMELERİ	8,409	5,652	48.8%
3. FAİZ DİŞİ DENGİ	4,189	7,718	-45.7%
4. ÖZELLEŞ. ve FON GELİRLERİ ⁽³⁾	500	855	-41.5%
5. NAKİT DENGESİ ⁽¹⁺⁴⁻²⁾	-3,720	2,920	-227.4%

HAZİNE FİNANSMAN PROGRAMI			
(Milyar TL)	Eylül 2018	Ekim 2018 ⁽¹⁾	Kasım 2018 ⁽¹⁾
Ödemeler	13,2	13,3	24,5
İç Borç Servisi	7,9	3,2	21,7
Anapara	1,1	1,1	9,9
Faiz	6,8	2,2	4,8
Dış Borç Servisi	5,4	10,1	2,8
Anapara	1,5	8,1	0,9
Faiz	3,9	1,9	1,8
Finansman	13,2	13,3	24,5
Borçlanma Dış Kaynaklar ⁽²⁾⁽³⁾	4,5	9,8	2,1
Borçlanma	8,7	3,5	22,4
Dış Borçlanma ⁽²⁾	0,0	0,0	0,0
İç Borçlanma ⁽³⁾	8,7	3,5	22,4
Piyasadan İstisna Yoluyla İç Borçlanma	3,6	1,9	9,4
Kira Setlikleri ⁽³⁾	1,1	0,0	1,3
Kamuya Sabitler	4,0	1,6	4,7

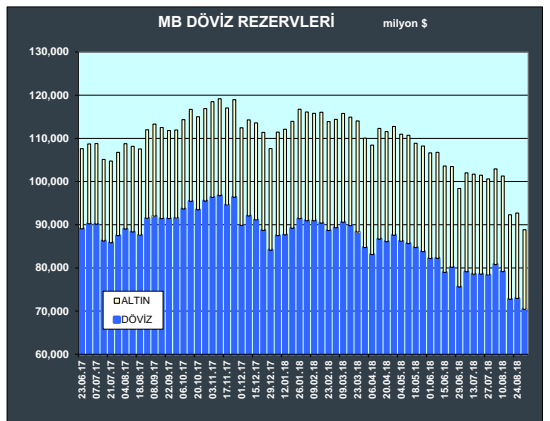
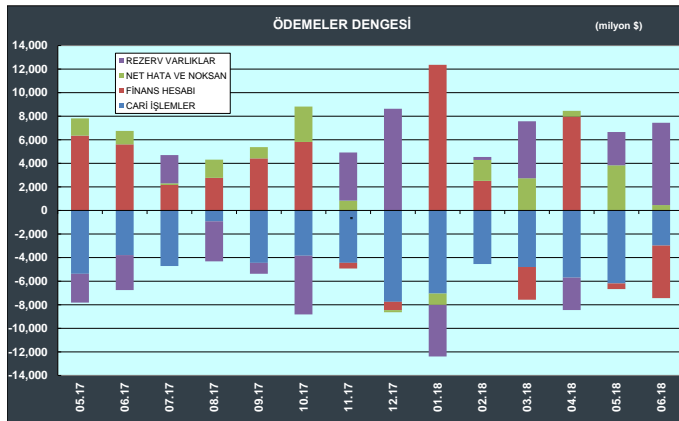
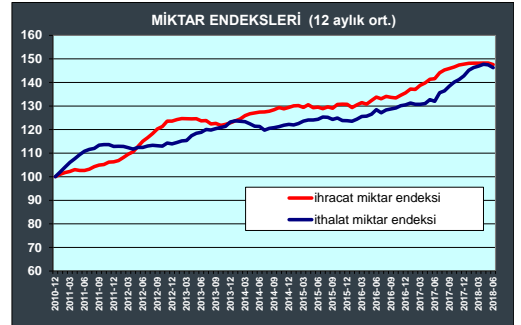
ÖDEMELER DENGESİ ve DIŞ TİCARET

Döviz rezervlerinde hızlı gerileme

- Gümrük Bakanlığı verilerine göre Ağustosta ihracat %6.5, ithalat ise %22.4 azaldı. Dış ticaret açığı da %58 gerileyerek 5.9 milyar dolardan 2.5 milyara geriledi.
- Bu ay dış ticaret rakamlarındaki azalma büyük ölçüde bayram nedeniyle azalan iş gününden kaynaklandı. Günlük bazda hesaplandığında ihracat 667 milyon dolar ile 2017 Ağustosun %13 üzerinde seyrediyor.
- Gün eksiğine rağmen bu ay mücevher ihracatımız %177, çelik ihracatımız ise %43 artmış.
- TL'deki değer kaybıyla birlikte dış ticaret dengesinin daralması normal. Geçen sene %69 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı da bu Ağustosta %83'e çıkmış durumda.
- Öte yandan miktar endekslerine baktığımızda ihracatın Haziran itibarıyla henüz beklenen oranda ivmelenmemiş olduğu görülüyor.
- Şubat başında 116 milyar dolar olan döviz rezervleri Ağustos başında 103 milyar dolara kadar gerilemişti. Ancak Ağustos'ta rezervlerdeki kayıp çok hızlandı. 3-31 Ağustos arasında rezervler 14 milyar dolar azalarak 89 milyar dolara gerilemiş bulunuyor.
- Türkiye'den fon çekilişi devam ediyor. 3-31 Ağustos arasında yurtdışı yerleşikler nete hisse senetlerinden 88 milyon dolar, tahvillerden ise 539 milyon dolar satım gerçekleştirdi.

Dış Ticaret	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2017	2018	Değişim (%)	2017	2018	Değişim (%)
Ihracat	13.249	12.369	-6,49	103.237	108.661	5,25
İthalat	19.163	14.875	-22,38	148.974	157.898	5,99
Dış Ticaret Hacmi	32.412	27.264	-15,88	252.211	266.559	5,69
Dış Ticaret Dengesi	-5.914	-2.487	-57,95	-45.737	-49.237	7,65
İhr./İth. Karşılama Oranı (%)	69,1	83,3		69,3	68,8	

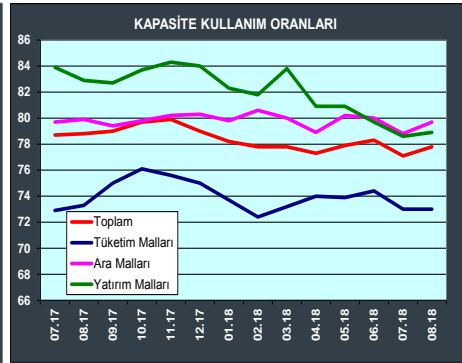
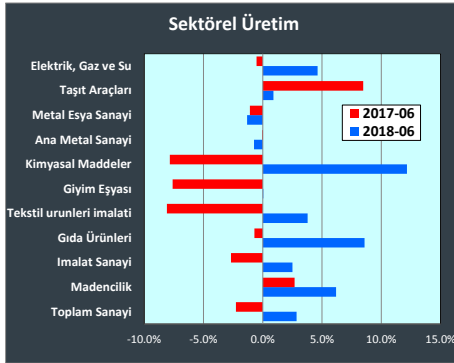
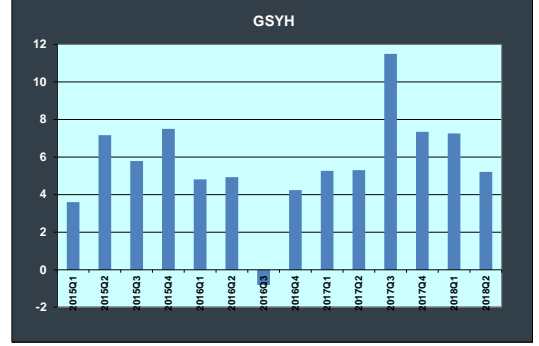
İHRACAT	1 - 31 AĞUSTOS			
	2017	2018	Değişim ('18/'17)	Pay(18) (%)
SEKTÖRLER				
I. TARIM	1.665,337	1.534,697	-7,8	12,4
II. SANAYİ	10.282,204	10.151,833	-1,3	81,9
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1.074,470	919,645	-14,4	7,4
Tekstil ve Hammaddeleri	695,780	617,429	-11,3	5,0
Deri ve Deri Mamulleri	177,463	142,952	-19,4	1,2
Hali	201,227	159,263	-20,9	1,3
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1.461,517	1.375,915	-5,9	11,1
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.461,517	1.375,915	-5,9	11,1
C. SANAYİ MAMULLERİ	7.746,217	7.856,273	1,4	63,4
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.674,106	1.391,220	-16,9	11,2
Otomotiv Endüstrisi	1.833,654	1.611,709	-12,1	13,0
Gemi ve Yat	166,169	95,723	-42,4	0,8
Elektrik Elektronik ve Hizmet	958,590	804,616	-16,1	6,5
Makine ve Aksamları	564,436	552,138	-2,2	4,5
Demir ve Demir Dışı Metaller	607,612	601,681	-1,0	4,9
Çelik	846,264	1.209,852	43,0	9,8
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	244,924	220,962	-9,8	1,8
Mücevher	323,546	896,918	177,2	7,2
Savunma ve Havacılık Sanayii	159,009	119,787	-24,7	1,0
İklimlendirme Sanayii	360,308	343,740	-4,6	2,8
Diğer Sanayi Ürünleri	7.599	7.926	4,3	0,1
III. MADENCİLİK	445,269	325,343	-26,9	2,6
Madencilik Ürünleri	445,269	325,343	-26,9	2,6
T O P L A M (TİM*)	12.392,810	12.011,873	-3,1	97,0

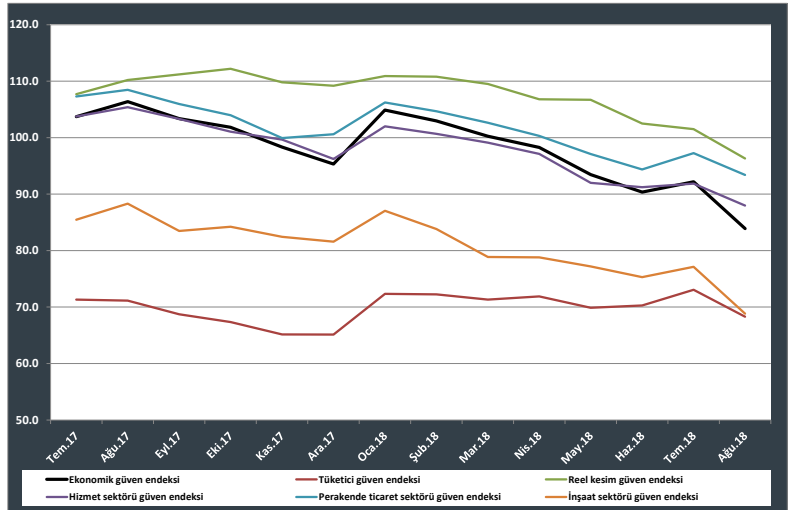
ÜRETİM ve BÜYÜME

2. çeyrek büyümesi beklentiler dahilinde

- 2. Çeyrek büyüme hızı beklentiler doğrultusunda %5.2 oldu. Harcamalar tarafına bakıldığında bu çeyrekte hanehalklarının ve devletin tüketim harcamalarının sırasıyla % 6.3 ve 7.2 artmış olduğunu görüyoruz. İlk çeyreğe göre hanehalkları tüketim artış oranında belirgin bir azalma olurken, kamu tarafında ise artış söz konusu. Ancak, yılın 2. yarısında hanehalklarının harcamalarında daralma görülmesi neredeyse kesinleşmişken, sıkı bir disipline girmesi gereken kamu sektörünün de harcamalarını artırması mümkün olmayacak. O noktada, daralmanın derinliğini dış ticaret performansımız belirleyici olacak. (2. çeyrekte dış ticaret %1 kadar pozitif katkı yapmış durumda.)
- 2. çeyrek milli hasıla verileri daralmanın etkilerini net olarak göstermese de, ekonominin bir önceki çeyreğe göre nasıl bir performans içinde olduğunu gösteren “mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi”ndeki artıştaki yavaşlama da geleceğe ilişkin bir ipucu vermekte. Bu endeksin son 5 çeyrekteki artış hızları şöyle: 2.5, 1.3, 1.6, 1.5 ve en son olarak da 0.9.

- Temmuz ayında 49,0 olarak ölçülen PMI endeksi Ağustos'ta 46,4 düzeyinde gerçekleşti ve imalat sektöründe yavaşlamanın üst üste beşinci ay olacak şekilde devam ettiğine işaret etti. Ağustos sonuçlarında üretim ve yeni siparişlerdeki yavaşlamanın etkili olduğu görüldü. Diğer yandan yeni ihracat siparişleri Temmuz'da olduğu gibi Ağustos'ta da artış gösterdi. Zorlu faaliyet koşullarının ve enflasyonist baskılardaki artışın büyük ölçüde Türk lirasındaki zayıflamadan kaynaklandığı görülmekte. Hem girdi maliyetlerinde hem de ürün fiyatlarında anketin başladığı Haziran 2005'den beri gözlenen en güçlü artışlar kaydedildi.

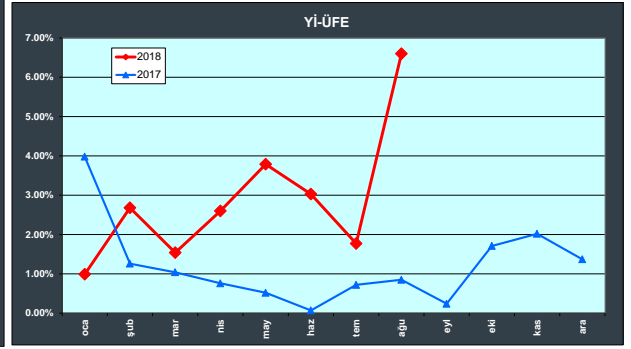
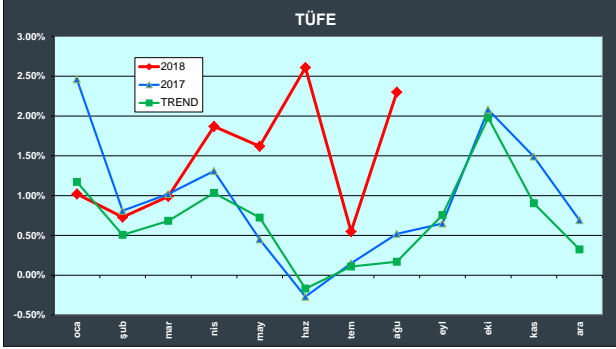

- Ağustosta ekonomik güven endeksi ve onu oluşturan tüm alt endekslerde hızlı bir gerileme söz konusu. Güven endeksleri özellikle kur hareketlerine oldukça hassas.

ENFLASYON

Yurt içi üretici fiyatları patlama yaptı!

- Ağustos'ta TÜFE %2.30, Yİ-ÜFE ise %6.60 artış gösterdi. Son 12 aylık enflasyon TÜFE'de %17.90, Yİ-ÜFE'de ise %32.13 oldu. Bu ay ana harcama gruplarına göre enflasyona en çok etkiyi %0.78 ile konut ve %0.57 ile ulaştırma yaptı.

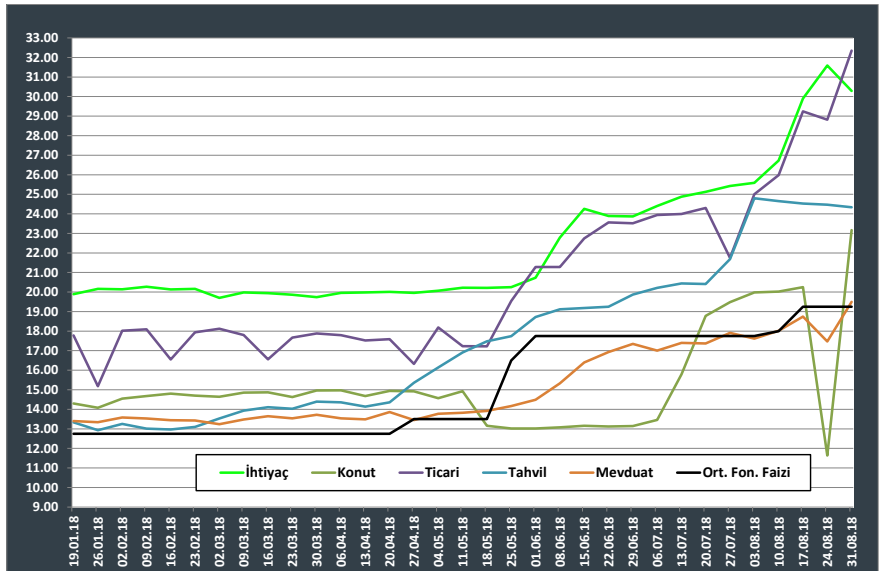

- Bu ay TÜFE'de gıda fiyatlarında hiç artış yaşanmamış gözüküyor. Ancak üretici fiyatlarındaki anormal artış önümüzdeki dönemde bu artan maliyetlerin TÜFE'ye yansıtılacağı anlamına geliyor.
- Merkez Bankası ise son faiz kararında "döviz kurlarının da etkisiyle fiyat artışlarının alt kalemler bazında genele yayılan bir nitelik gösterdiği dikkat çekmektedir" şeklinde bir ifade kullanmış. Normalde merkez bankaları kararlarında döviz kuru gelişmelerinden bahsetmemeyi yeğlerler. Ancak, özellikle son dönemde oluşan hızlı değer kaybı, kurlarda stabilite sağlamanın enflasyonun gidişatı açısından önemini yadsınamaz hale getirmiş bulunuyor. Alınan yüksek oranlı faiz artışı bu doğrultuda atılmış doğru bir adım.

FAİZLER

Merkez sonunda piyasa faizlerine uyumlu hale geldi

- MB'nin 13 Eylül toplantısı öncesi piyasanın faiz beklentisi 225-725 baz puan gibi anormal geniş bir aralıkta oluşmuştu. Ancak 400 baz puan ve üstünün pozitif bir etki yaratacağı konusunda da genel bir konsensüs vardı. Merkez ise 625 baz puan artırarak politika faizini piyasa ile aynı paralele getirmiş oldu. Bu hareket aynı zamanda zaman zaman sorgulanan MB'nin bağımsızlığı konusunu da sonlandırması açısından önemliydi.
- Grafikten de görüldüğü gibi kredi faizleri zaten bir aydan beri politika faizinden koparak çok yüksek seviyelere ulaşmış durumda. Ancak, Merkez'in bu artışı bu faizlerde aynı paralelde 2. bir artış dalgası yaratmayacaktır. Aksine zaman içinde, bir miktar gevşemeler bile görülebilir.

PARASAL GÖSTERGELER

PARASAL GÖSTERGELER	1	2	3	4	5
(milyon YTL)	31.08.2018	03.08.2018	29.12.2017	1/2	1/3
Dolaşımdaki Para	150,314	137,159	119,198	9.6%	26.1%
Vadesiz TL Mevduatlar	206,495	191,367	177,874	7.9%	16.1%
Vadesiz YP Mevduatlar	231,370	183,340	152,559	26.2%	51.7%
M1	588,179	511,866	449,632	14.9%	30.8%
Vadeli TL Mevduatlar	757,572	764,943	703,072	-1.0%	7.8%
Vadeli YP Mevduatlar	735,237	611,790	471,972	20.2%	55.8%
M2	2,080,988	1,888,599	1,624,675	10.2%	28.1%
Repo	7,815	5,418	5,377	44.2%	45.4%
B Tipi Likit Fonlar	14,828	15,181	13,875	-2.3%	6.9%
İhraç Edilen Menkul Değerler	37,085	39,591	31,904	-6.3%	16.2%
M3	2,140,716	1,948,789	1,675,831	9.8%	27.7%
Dolarizasyon (YP Mev. / M3)	45.2%	40.8%	37.3%	10.7%	21.2%
Toplam TL Krediler	1,507,684	1,509,670	1,414,719	-0.1%	6.6%
Bireysel TL Krediler	550,437	550,406	511,429	0.0%	7.6%
Ticari TL Krediler	957,247	959,264	903,290	-0.2%	6.0%

EKONOMİK VERİLER

	TEFE (%)	TÜFE (%)	GSMH (%)	İTHALAT (milyon \$)	İHRACAT (milyon \$)
2003	13.9	18.4	5.3	69,340	47,252
2004	13.8	9.3	9.4	97,341	63,017
2005	2.7	7.7	8.4	116,352	73,275
2006	11.6	9.7	6.9	137,300	85,300
2007	5.9	8.4	4.7	170,048	107,184
2008	8.1	10.1	0.7	201,800	132,000
2009	5.9	6.5	-4.8	140,775	102,165
2010	8.9	6.4	9.2	185,493	113,930
2011	13.3	10.5	8.8	240,842	134,907
2012	2.7	6.2	2.2	236,544	152,537
2013	7.0	7.4	4.0	251,651	151,869
2014	6.4	8.2	2.9	242,200	157,800
2015	5.7	8.8	4.0	207,234	143,839
2016	9.9	8.5	2.9	198,602	142,606
2017	15.5	11.9	7.4	234,000	157,000
2018	24.0	22.0	3.5	245,000	175,000

YATIRIMLARIN GETİRİLERİ				
	DOLAR	EURO	IMKB	MEVDUAT
TEMMUZ 2017	0.2%	3.0%	7.1%	1.3%
AĞUSTOS 2017	-2.3%	0.3%	2.3%	1.3%
EYLÜL 2017	3.8%	1.4%	-6.5%	1.3%
EKİM 2017	5.5%	4.3%	7.0%	1.3%
KASIM 2017	4.5%	6.4%	-5.6%	1.3%
ARALIK 2017	-4.2%	-3.2%	10.6%	1.3%
OCAK 2018	-0.5%	3.5%	3.9%	1.4%
ŞUBAT 2018	1.2%	-0.6%	-0.5%	1.4%
MART 2018	3.9%	4.8%	-3.4%	1.4%
NISAN 2018	2.3%	0.5%	-9.3%	1.4%
MAYIS 2018	10.9%	7.2%	-3.5%	1.5%
HAZİRAN 2018	2.8%	1.7%	-10.7%	1.6%
TEMMUZ 2018	6.0%	7.0%	7.8%	1.7%
AĞUSTOS 2018	31.1%	31.0%	-4.4%	1.8%
SUN 12 AY	86.2%	80.4%	-15.7%	18.9%

DOLAR	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OCAK	1.7673	2.2737	2.4219	2.9662	3.7942	3.7608
ŞUBAT	1.7988	2.2168	2.5123	2.9665	3.6143	3.8065
MART	1.8120	2.1596	2.6181	2.8300	3.6427	3.9560
NISAN	1.7995	2.1193	2.6607	2.8064	3.5568	4.0472
MAYIS	1.8876	2.0954	2.6635	2.9613	3.5398	4.4889
HAZİRAN	1.9282	2.1264	2.6898	2.8900	3.5232	4.6166
TEMMUZ	1.9343	2.1371	2.7889	3.0180	3.5290	4.8938
AĞUSTOS	2.0348	2.1623	2.9231	2.9597	3.4472	6.4178
EYLÜL	2.0402	2.2813	3.0306	3.0058	3.5784	
EKİM	1.9930	2.2067	2.9202	3.1080	3.7768	
KASIM	2.0211	2.2141	2.9161	3.4236	3.9461	
ARALIK	2.1343	2.3311	2.9233	3.5255	3.7787	

EURO	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OCAK	2.3920	3.0782	2.7446	3.2350	4.0632	4.6812
ŞUBAT	2.3603	3.0532	2.8198	3.2364	3.8291	4.6523
MART	2.3230	2.9753	2.8125	3.2148	3.8921	4.8761
NISAN	2.3528	2.9305	2.9763	3.1966	3.8814	4.9005
MAYIS	2.4542	2.8522	2.9199	3.2965	3.9629	5.2525
HAZİRAN	2.5183	2.9032	3.0036	3.2135	4.0198	5.3406
TEMMUZ	2.5654	2.8611	3.0561	3.3506	4.1399	5.7137
AĞUSTOS	2.6978	2.8502	3.2775	3.2970	4.1504	7.4869
EYLÜL	2.7552	2.8798	3.4002	3.3608	4.2099	
EKİM	2.7249	2.7712	3.2125	3.4055	4.3927	
KASIM	2.7504	2.7585	3.0850	3.6430	4.6747	
ARALIK	2.9397	2.8323	3.1896	3.7176	4.5237	

BİST	2013	2014	2015	2016	2017	2018
OCAK	78,783	61,858	88,945	73,481	86,295	119,529
ŞUBAT	79,334	62,553	84,147	75,814	87,478	118,950
MART	85,899	69,736	80,846	83,268	88,947	114,930
NISAN	86,046	73,872	83,947	85,328	94,422	104,282
MAYIS	85,990	79,290	82,981	77,803	97,541	100,652
HAZİRAN	76,295	78,489	82,249	76,817	100,440	89,915
TEMMUZ	73,377	82,156	79,909	75,405	107,531	96,952
AĞUSTOS	66,394	80,312	75,210	75,967	110,010	92,723
EYLÜL	74,486	74,937	74,205	76,488	102,907	
EKİM	77,620	80,580	79,409	78,536	110,142	
KASIM	75,748	86,168	75,232	73,995	103,984	
ARALIK	67,802	85,721	71,727	78,138	115,022	

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
İstanbul	Semra Oktayoğlu (vklit)	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 268 04 30
Merkez / İst.	Serdar Akyıldız	Valikonağı Cad. No:1, Nişantaşı	(212) 373 71 11
Bakırköy / İst.	Şener Ahmetolan	İncirli Cad. Yeşilada Sok. No: 2	(212) 543 33 67
Bayrampaşa / İst.	Ayhan Cengiz	Rami Kışla Cad No: 41 Topçular - 34030 Eyüp	(212) 576 10 10
Çiftelvhz./ İst.	Şule Çetinkaya	Bağdat Cad. No:198	(216) 302 69 22
Moda / İst.	Ercan Osman Koroç	Moda Cad., Rıza Paşa Sok., No:1, Kadıköy	(216) 348 12 73
Ankara	Erdal Polat	Uğur Mumcu Cad.No:42/A,Gaziosmanpaşa,Çankaya	(312) 431 11 80
Ostim / Ankara	Ulaş Coşkun	Bağdat Cad. No 354, Yenimahalle	(312) 386 15 71
İzmir	Turan Gürbüz	Gazi Bulvarı Köstepen hanı No:68/A	(232) 483 00 42
Bursa	Jülide Kavlak (vkltn)	F.S.M. Bulvarı Girişi, No:128/19, Nilüfer	(224) 220 91 91
Gebze	Ramim Cömertpay	Hacı Halil Mah., Millet Cad., No:1	(262) 642 41 79
Mersin	Duran Altın	Cami Şerif Mah., Uray Cad., No:58/A	(324) 233 56 12

TURKISH BANK MÜŞTERİ DESTEK HATTI : 0 (212) 373 73 73

TURKISH BANK (UK) LTD

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Commercial Branch	Vedat Çelik	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
London Branch	Muze Devin	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
Mayfair	Sibel Uzun Ay	41-43 Brook Street, London,W1K 4HJ	(44 207) 403 5656
Harringay	Melek Varol	577 Green Lanes, Harringay London N8ORG	(44-208) 348 9600
Palmers Green	Mustafa Derviş	391 Green Lanes, London N13 4JG	(44-208) 447 6870
Edmonton	Ahmet Ali Günay	Unit 2A, 92-94 Fore St., Edmonton, N18 2XA	(44-208) 887 8080
Lewisham	Burak Şahin	Lewisham High Street London SE13 5JX	(44-208) 852 3089
Dalston	Bahar Cibo	121 Kingsland High St. Dalston London E8 2PB	(44-207) 923 3339

TÜRK BANKASI LTD.

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Lefkoşa/Merkez-kurumsal	Mehmet Salih Havalı	92 Gime Cad.Lefkoşa	(392) 600 33 33
Lefkoşa/Merkez-bireysel	Işıl Göksoylu	93 Gime Cad.Lefkoşa	(392) 600 33 34
Lefkoşa/Çarşı	Yılşen Erdem	Belediye Pazarı Yanı, Uray Sokak	(392) 227 48 25
Gönyeli	Esra Ayalp	Atatürk Cad. Belediye Karşısı, Gönyeli	(392) 223 17 68
G.Mağusa/Merkez	Reşat Gündoğdu	24 Liman Yolu, Gazi Mağusa	(392) 366 90 85
G.Mağusa/Salamis	Nadiri Başar	Ayluka Mah.,İsmet İnönü Bul.Salamis Yolu	(392) 365 53 67
G.Mağusa/Terminal	Nuray Veziroğlu	Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, 28D, Dumlupınar	(392) 366 72 69
Gime/Merkez	Ersin Akbyık	Ziya Rızkî Cad., Poltan Palas Apt 8-9-10, Gime	(392) 815 13 60
Gime/Çarşı	Emine Tomruk	Ramadan Cemil Meydanı, No:1, Gime	(392) 815 21 01
Gime/Karaoğlanoğlu	Sevim Tuğaç	Karaoğlanoğlu Cad., No:118, Karaoğlanoğlu	(392) 822 40 32
Gime/Karakum	Pembe Sözümert	Hz. Ömer Cad., Ozanköy Kavşağı Karakum	(392) 815 47 13
Gime/Alsancak	Dergül Çalınan Mollaoğlu	206 Karaoğlanoğlu Cad., Gime, Alsancak	(392) 821 33 99
Güzelyurt	Nazlı Erk Cellatoğlu	Ecevit Cad., Piyale Paşa Mah. 3-4, Güzelyurt	(392) 714 21 98
Gemi Konağı	Şenol Çatak	Ecevit Cad., No:42 Gime	(392) 727 73 52
Köşklüçiftlik	Neşe Gönyeli	Mehmet Akif Caddesi Çığır Apt. No:2	(392) 227 73 80
Kaymaklı	Dilek Utlu	Kemal Aşık Caddesi no 66 Kaymaklı	(392) 227 73 80
Taşkinköy	Özer Gencer	Şehit kemal ünäl sokak no: 10 4a –Taşkinköy	(392) 225 69 03
Ortaköy		Şht.Gzt.Hasan Tahsin cad.16/A blok no:43	(392) 227 04 39
Lefke	Şebnem Atalar	Fadıl Nekibzade Cad., No:3, Lefke	(392) 728 75 45
Önder	Yıldan Karamona (sor.)	Bedrettin Demirel Cad. No.87, Lefkoşa	(392) 229 14 20

Eski aylara ait raporlar Turkish Bank web sitesi www.turkishbank.com'dan sağlanabilir.
Abone olmak isteyenler mdh@turkishbank.com adresine e-posta yollayabilirler.

Yazışma Adresi	: Vali Konağı Cad. No:1 Nişantaşı, İstanbul 34371 Türkiye
Telefon	: +90 212 373 63 73
E-posta	: rapor@turkishbank.com veya mdh@turkishbank.com